

que vidimus, quibusdam à serpente percussis, rasa folia codicum, qui de Hybernia fuerant, & ipsam rasuram aquæ immixtam, ac potui datam, talibus protinus totam vim veneni grassantis, totum inflati corporis absumpsisse ac sedasse tumorem. Dives lactis ac mellis insula, nec vinearum experts, piscium volucrumque, sed & cervorum venatu insignis. Hæc autem propriè patria Scotorum est. Ab hac egressi tertiam in Britannia Britonibus & Pictis gentem addiderunt. Est autem sinus maris permaximus, qui antiquitus gentem Britonum à Pictis secernebat, qui ab Occidente in terras longo spatio erumpit, ubi est civitas Britonum munitissima usque hodie, quæ vocatur Alcuith: ad cujus videlicet sinus partem Septentrionalem Scoti advenientes sibi locum patriæ fecerunt.

Jam quo tempore Hybernis Euangelium prædicatum fuerit, adeò certum non est: haud tamen dubium, quin apud eos primis sæculis Christiani fuerint, sicut & in Britannia Magna. Non enim probabile est Palladium, qui ad Scotos à Cælestino missus est, his qui apud Hyberniam degebant, fidem per se vel per alios prædicare omisisse: maximè cum Scoti tunc temporis non minus in Hybernia, quam in Caledonia habitarent. Horum Apostolum quidam sanctum Patricium Palladii successorem dicunt: sed vix mihi suaderi potest nullum ante eum Hybernis Euangelium prædicasse. Certius est hunc eximie sanctitatis virum tanto cum successu fidei Christianæ semen inter eos sparsisse, ut solum ipsum brevi tempore sanctorum patria diceretur, ideoque totius insulæ Apostolus abhinc nominatus fuerit.

Sedit Patricius apud Armacham, teste sancto Bernardo, qui hic vivum præfuisse & mortuum requievissè scribit, ubi nunc est sedes Archiepiscopalis. Id autem à multis sæculis, ut in regionis prima Ecclesia fuisse affirmant omnes Hyberni scriptores, & eo verisimilius in Hybernia Metropolitam fuisse arbitrantur, quod non pauci fuerint olim in ea Episcopi, ut clarè colligitur ex Epistola, quam Gregorius Magnus ^a ad eos scripsit, de his qui ex Nestoriana hæresi ad Ecclesiam revertebantur, docens hæreticos illos novo baptismo haud tingendos esse, qui vero semel abluti fuerant, sed ab his expetendam solum veram conversionem, veræque fidei professionem, qua Nestorium cum omnibus sequacibus suis, & reliquas hæreses anathematizarent. At ¹ his ob stare videtur quantum ad Armacham Beda ^b hæc de Hybernia scribens: *Habere autem ipsa Insula Rectorem semper Abbatem Presbyterum, cujus juri, & omnis provincia, & ipsi etiam Episcopi ordine inusitato debeant esse subjecti, juxta exemplum primi Doctoris illius, qui non Episcopus sed Presbyter extitit & Monachus.* Certius addam horum omnium Primatem, si non Metropolitam, Cantuariensem Episcopum fuisse, ut legitur apud eundem Venerabilem Bedam ^c, dum hæc de Laurentio ait: *Successit autem Augustino in Episcopatu Laurentius, qui non solum novæ, quæ de Anglis erat collecta, Ecclesiæ curam gerebat, sed & veterum Britannia incolarum, nec non & Scotorum, qui Hyberniam insulam Britannia proximam incolunt, populis, pastorem impendere sollicitudinem curabat.*

Cæterum quæ ibi fuerint antiquæ Sedes Episcopales certò dici non potest: cum nullius ex iis mentio fiat apud priscos historiæ scriptores. Nunc in ea quatuor Archiepiscopi, Armachanus, qui etiam totius Hybernæ Primas est, Dublinensis, Cassiliensis, & Tuamensis: quorum authoritati subjiciuntur sequentes Episcopatus juxta Camdenum.

Archie-

NOTÆ LUCE HOLSTENII.

¹ His ob stare videtur quantum ad Armacham Beda &c. Beda non loquitur de ipsa Insula Hybernæ, sed de adjacenti Insula parva Hia, in qua S. Columba Monasterium extruxit, cujus Abbas supremam

etiam in ipsos Episcopos auctoritatem obtinebat. Hoc tamen non officit, quin primus inter reliquos Episcopatus fuerit Armacha.

XV.

ECCLESIAE HYBERNICÆ PRIMORDIA.

XVI.

SEDES EPISCOPALES HYBERNIÆ.

Greg. Mag. Ep. 41. lib. 9. Ind. 4. ad Quirinum & Episcopos Hyberniam.

Beda lib. 3.

c. 4.

Idem lib. 2.

c. 4.